

Waarom zijn de vrouwelijke tbs'ers in de minderheid?

Auteur: Elodie Rijnja

Moos en ik kletsen over voetbal terwijl we door de binnentuin naar de onderzoekskamer lopen. Opeens stopt hij met -praten en slaat hij zijn ogen neer. Althans, zo lijkt het, maar uit zijn ooghoek kijkt hij ergens naar. Hij straalt puberale ongemakkelijkheid uit. Ik volg zijn blik. Nu snap ik het: op een paar meter afstand zit een vrouw op een bankje, haar halflange haar glanst in de zon. Ik herken haar: ze zit op een andere tbs-afdeling in de kliniek. Eén ding is duidelijk: de liefde is niet wederzijds. Ze kijkt naar Moos alsof hij een combinatie is van iets zieligs en iets smerigs.

Meerdere mannen in de kliniek hebben een oogje op deze vrouw. Ik kan geen bijster aantrekkelijke eigenschappen aan haar ontdekken, behalve die ene cruciale: ze is een van de weinige vrouwen hier.

Waarom zijn de vrouwelijke tbs'ers in de minderheid? Uiten zij psychiatrische klachten op een andere manier? Richtten vrouwen hun woede naar zichzelf en trappen mannen van zich af? Of doen vrouwen dat op andere, niet-strafbare manieren, zoals emotionele mishandeling?

Psychische aandoeningen komen niet vaker bij mannen voor: 51,8 procent van alle Nederlandse vrouwen krijgt er ooit een, van de mannen 44,9 procent. Komt dit doordat vrouwen vaker in aanraking komen met seksueel geweld? Of worden psychische klachten bij mannen minder goed herkend? Vrouwen hebben vaker een stemmings- of angststoornis, bij mannen zien we meer middelenmisbruik en ADHD. Ontvangen mannen hierdoor minder steun van hun omgeving? We zijn eerder geneigd een troostende arm om het angstige meisje heen te slaan dan om de boze, alcoholverslaafde jongen.

Misschien zien we de problemen van jongens wel, maar maken we ons er minder zorgen over. Toen ik een tijd in een Zambiaans ziekenhuis werkte, zag ik die houding veel. 'Orphanage for girls' las ik op gebouwen. "En de jongens dan?" vroeg ik aan de vader van mijn gastgezin. "Die redden zich wel," antwoordde hij lachend.

Als man werd je eeuwenlang geacht je eigen problemen op te lossen, goedschiks of kwaadschiks. Om de buitenwereld je succes, je mooie vrouw en dure spullen te tonen, schitterend als een kristallen cocon om je heen – maar niet je binnenwereld. Gevoel van leegte op je vijftigste? Een midlifecrisis, wordt luchtig gezegd. Bij mij gaan er dan altijd alarmbellen af. Hoewel vrouwen vaker een stemmingsstoornis hebben, plegen mannen vaker zelfmoord. Leeftijd boven de 45 jaar in combinatie met het mannelijk geslacht is een risicofactor, schrijft de Richtlijn van de Federatie Medisch Specialisten formeel voor.

De strijd van vrouwen voor meer gelijkheid is in volle gang; voor mannen is er nog veel te halen op het gebied van geestelijke gezondheidszorg en praten over emotionele problemen. We proberen háár glazen plafond te doorbreken, laten we hetzelfde doen voor zijn kristallen cocon.

Moos en ik lopen verder. Als we buiten gehoorsafstand zijn vraag ik: "Wat was er net?" Hij schraapt zijn keel en antwoordt nonchalant: "Niks."